

Aan dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard

D&H-vergadering van 30 juli 2019
Onderwerp Algemeen onttrekkings- en
lozingsverbod kwetsbare
oppervlaktewaterlichamen

U-nummer	2019.03434	Datum	19 juli 2019
Ambtenaar	J. Hemelraad	Bijlagen	3
Toestel	06 31776509	Afdeling	Watersystemen
E-mail	j.hemelraad@hhs.nl		

1. Ontwerpbesluit dijkgraaf en hoogheemraden

Instemmen met het opnemen in algemene regel 12 bij de Keur van een algemeen verbod op onttrekking en lozing van water voor een aantal aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen, te weten: Zevenhuizerplas, Eendragtspolder inclusief het zuidelijk plasdrasgebied langs de Middelweg, Bleiswijkse Zoom, Bergse Plassen, Kralingse Plas en de surfplas Krimpenerhout.

2. Onderwerp in kort bestek

Het instellen van een algemeen verbod op onttrekking en lozing van water voor de aangewezen oppervlaktewaterlichamen is gericht op de verbetering of verbeterde bescherming van de waterkwaliteit in deze wateren, waarmee wordt beoogd bij te dragen aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water en eigen doelen uit het Waterbeheerplan (doel 17 en doel 18). De aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen zijn min of meer geïsoleerde wateren, waaronder enkele KRW-waterlichamen en zwemwateren, die relatief gevoelig zijn voor eutrofiëring door belasting met nutriënten (stikstof, fosfaat) met het daarmee samenhangende risico op blauwalgenbloei. De belasting van een water met fosfaat wordt uiteindelijk opgeslagen in de waterbodem. Zo bouwt de waterbodem een geheugen op van de belastingen die in de loop van de tijd(jaren) door het waterlichaam stromen. De waterbodem wordt opgeladen met fosfaat doordat de concentratie hiervan in de tijd door de belasting met fosfaat toeneemt. Op enig moment, bij een bepaalde verhoogde concentratie fosfaat in de waterbodem, gaat de waterbodem het fosfaat naleveren aan de waterkolom. Op deze wijze leidt fosfaatbelasting over een langere tijd (vele jaren) uiteindelijk een negatief effect op de waterkwaliteit en leidt dit tot eutrofiëring en een blauwalgenbloei. Ook belasting met andere stoffen, zoals sulfaat en chloride, kan de waterkwaliteit negatief beïnvloeden. Zowel onttrekkingen als lozingen van water dragen bij aan de belasting met nutriënten en/of andere stoffen. In het geval van onttrekkingen is dat indirect: wanneer water onttrokken wordt dan leidt dit op enig moment, om het minimale waterpeil te handhaven, tot een extra aanvulling van deze hoeveelheid onttrokken water.

Het algemeen verbod op onttrekking en lozing van water voor de aangewezen oppervlaktewaterlichamen wordt verwezenlijkt door een aanpassing van de algemene regel 12 bij de keur. De voorgestelde aangepaste algemene regel 12 is opgenomen in bijlage 2 bij dit voorstel. In de voorgestelde aanpassing worden de aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen uitgezonderd van de algemene regel, waardoor voor deze wateren voor alle onttrekkingen of lozingen de verbodsbepaling in de Keur (Artikel 3.3) gaat gelden. Een vergunning voor het brengen en onttrekken van hoeveelheden water in/uit deze kwetsbare oppervlaktewaterlichamen zal slechts in uitzonderlijke gevallen verleend. Deze uitzonderlijke gevallen hebben betrekking op de toetsing dat het op realistische gronden onmogelijk is om water elders, in de directe nabijheid, te onttrekken. Hiermee streven we ernaar dat lozingen en onttrekkingen in deze wateren voor andere gebruikdoeleinden dan voor het waterbeheer tot een minimum wordt beperkt.

3. Achtergrondinformatie, beleidskader en beleidsruimte

Aanleiding

Diverse gebeurtenissen hebben aanleiding gegeven tot onderhavig voorstel om kwetsbare oppervlaktewaterlichamen beter te beschermen. In de eerste plaats een gebeurtenis in het droogteseizoen van 2012 toen een serie van kleine onttrekkingen van water uit het plasdrasgebied van de Eendragtspolder plaatsvond. Elke onttrekking was op basis van de Keur en de huidige algemene regel toegestaan, maar de optelsom van de afzonderlijke onttrekkingen was significant waardoor ook significant extra water diende te worden aangevoerd. In de tweede plaats recente initiatieven van bewoners en de gemeente Rotterdam om oppervlaktewater te infiltreren om het grondwaterpeil in stand te houden of aan te vullen. Het aanvankelijke grondwaterinfiltratieplan voor de Bloemenbuurt ging uit van het onttrekken van water aan het watersysteem van de Bergse Plassen, wat volgens de Keur en de huidige algemene regel toegestaan was. HHSK heeft mitigerende maatregelen getroffen om een negatief effect op de waterkwaliteit van de Bergse Plassen te voorkomen. In de derde plaats het project Kralingse Plas, waarin een integraal maatregelenplan wordt voorbereid en uitgevoerd om de waterkwaliteit duurzaam te verbeteren en te beschermen. Een algemeen verbod op onttrekking of lozing van water is als één van de zogenaamde flankerende maatregelen onderdeel van dit integrale plan.

Doel en effect van het algemeen verbod

Het instellen van een algemeen verbod op onttrekking en lozing van water voor de aangewezen oppervlaktewaterlichamen is gericht op de verbetering of verbeterde bescherming van de waterkwaliteit in deze wateren, waarmee kan worden bijgedragen aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water en eigen doelen uit het Waterbeheerplan (doel 17 en doel 18). Deze maatregel vormt een aanvulling op reeds uitgevoerde of nog uit te voeren KRW-maatregelen voor deze wateren (o.a. Kralingse Plas, Bergse Plassen) en op bestaande en deels nog aan te scherpen afspraken over het beheer van deze wateren en omliggende terreinen. Aangezien er geen informatie is over de mate waarin de aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen thans worden benut voor het onttrekken of lozen van water is geen uitspraak mogelijk over het effect van het instellen van het algemene verbod ten opzichte van de huidige situatie.

Kaderrichtlijn Water

Het realiseren van de doelen van de Kaderrichtlijn Water is een verantwoordelijkheid van alle overheden. HHSK hoeft echter 'slechts' die maatregelen te nemen die passen bij de eigen taak en bevoegdheden. Dit kunnen inrichtingsmaatregelen zijn, maar ook een betere handhaving van het huidige beleid en regels of het bijstellen van beleid en regels. De voorgestelde aanpassing van algemene regel 12 en daarmee de instelling van een algemeen verbod op het brengen in of onttrekken van water in de aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen past in dat kader.

Keur en algemene regels

In Artikel 3.3 van de Keur is bepaald dat het verboden is om zonder watervergunning van het bestuur water te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen. In artikel 3.8 is bepaald dat er een vrijstelling van de watervergunning geldt voor beheerhandelingen die plaats hebben door of in opdracht van het bestuur ten behoeve van de aan het waterschap op grond van artikel 1 van de Waterschapswet opgedragen taken. In artikel 3.5 van de Keur is bepaald dat het bestuur in geval van grote schaarste of overvloed aan water, aanmerkelijke verslechtering van de kwaliteit daarvan of bij het in ongerede raken van een waterstaatswerk, dan wel indien zodanige omstandigheid dreigt te ontstaan, zo nodig in afwijking van verleende watervergunningen of geldende peilbesluiten, kan verbieden om 'water af te voeren naar of aan te voeren uit oppervlaktewaterlichamen', 'water te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen' of 'grondwater te onttrekken of water te infiltreren'. Zodra het verbod niet meer nodig is, wordt het verbod weer ingetrokken.

In algemene regel 12 bij de Keur is de vergunningplicht voor het brengen in of onttrekken van water in oppervlaktewaterlichamen gereguleerd. De huidige algemene regel 12 is opgenomen in bijlage 1. Het voorstel voor de aangepaste algemene regel 12 is opgenomen in bijlage 2.

4. Financiële, personele, juridische, subsidie en overige consequenties

Dit voorstel heeft geen directe financiële en personele consequenties. Wel zijn er mogelijke consequenties voor toezicht en handhaving en voor de omgeving.

Consequenties voor toezicht en handhaving

Het onttrekkings- en lozingsverbod voor de aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen is gericht op onttrekkingen en lozingen van significante omvang met een lozings- of onttrekkingsvoorziening, zoals een pomp op hevel. Om te zorgen voor de naleving van het verbod wordt dit via doel(groep)gerichte communicatie kenbaar gemaakt bij partijen die vanuit hun werkzaamheden behoefte hebben om water te mogen onttrekken of te lozen. Voor de handhaving van dit verbod wordt geen gerichte surveillance ingezet, dat is niet erg efficiënt. Er zal ingezet worden op ongerichte surveillance in het beheergebied om eventuele onttrekkingen die niet toegestaan zijn te constateren. Wanneer dit geconstateerd wordt, dan zal de onttrekker of lozer hierop in eerste instantie worden aangesproken worden bij wijze van waarschuwing. Bij herhaling zal er gehandhaafd worden. Het aantal overtredingen zal geëvalueerd worden en op basis daarvan kan de aanpak ten aanzien van handhaving bijgesteld worden.

De inzet met betrekking tot toezicht en handhaving zal worden meegenomen in het proces van opstellen van het Uitvoeringsplan Naleving 2020. Op basis van de huidige prioritering van het werk van toezicht en handhaving (Uitvoeringsplan Naleving 2019) is de verwachting dat hiervoor weinig tot geen inzet gepland zal worden. Voor het jaar 2019 is hiervoor geen inzet gepland.

Consequenties voor de omgeving

Met het algemene verbod voor onttrekking of lozing in aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen beoogt HHSK een bijdrage te leveren aan het bereiken van de KRW-doelen c.q. de waterkwaliteit van deze wateren te verbeteren en/of beter te beschermen. Voor de huidige mogelijke gebruikers van deze wateren voor onttrekking of lozing van water is de consequentie dat zij voor deze gebruiksdoeleinden aangewezen zijn op andere wateren waar het algemene verbod niet geldt. Deze alternatieven zijn ook voorhanden. In de directe nabijheid van deze wateren ligt in veel gevallen de Ringvaart en/of de Rotte of zijn andere oppervlaktewaterlichamen beschikbaar.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen:
Niet van toepassing.

5. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren

De communicatiestrategie is gericht op informatievoorziening en preventie. Overheden, burgers en bedrijven worden via de gebruikelijke kanalen geïnformeerd over het verbod op lozing en onttrekking in de aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen. Specifieke doelgroepen (mogelijke gebruikers, beheerders) worden actief en afzonderlijk benaderd, gericht op preventie en daarbij te wijzen op alternatieven.

Wijze van publiceren:

- de aangepaste algemene regel als concept besluit publiceren via het Waterschapsblad,
- na 6 weken definitief vaststellen,
- publiceren op overheid.nl

6. Wijze van totstandkoming

Dit voorstel is integraal voorbereid. De portefeuillehouder waterkwaliteit heeft met het voorstel ingestemd.

7. Verdere procedure

- Publiceren van de aangepaste algemene regel 12.
- Uitvoeren van de communicatiestrategie.

Bijlage 1: Huidige algemene regel 12

Algemene regel 12

Het brengen in, of het onttrekken van water uit oppervlaktewaterlichamen

Artikel 12.1 Voorwaarden

Geen watervergunning volgens artikel 3.3 van de Keur is vereist voor het brengen van water in of het onttrekken van water uit een oppervlaktewaterlichaam met een lozings- of onttrekkingsvoorziening, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. in een oppervlaktewaterlichaam met de functie hoofdwatergang of boezemwatergang wordt maximaal 500 m³/uur gebracht;
- b. uit een oppervlaktewaterlichaam met de functie hoofdwatergang of boezemwatergang wordt maximaal 100 m³/uur onttrokken;
- c. in een oppervlaktewaterlichaam met de functie overige watergang wordt maximaal 100 m³/uur gebracht;
- d. uit een oppervlaktewaterlichaam met de functie overige watergang wordt maximaal 50 m³/uur onttrokken;
- e. door de activiteit ontstaat geen wateroverlast of - tekort;
- f. drijvende constructies zijn voorzien van duidelijk zichtbare drijvers op het wateroppervlak;
- g. de activiteiten belemmeren de watertoevoer of afvoer niet (ontoelaatbaar);
- h. de taluds en bodem van het oppervlaktewaterlichaam zijn op doelmatige wijze beschermd tegen uitspoeling en inzakking;
- i. de initiatiefnemer beëindigt de activiteit direct indien sprake is van een calamiteit als genoemd in artikel 3.5 van de Keur.

Bijlage 2: Voorstel aangepaste algemene regel 12

Algemene regel 12

Het brengen in, of het onttrekken van water uit oppervlaktewaterlichamen

Artikel 12.1 Reikwijdte

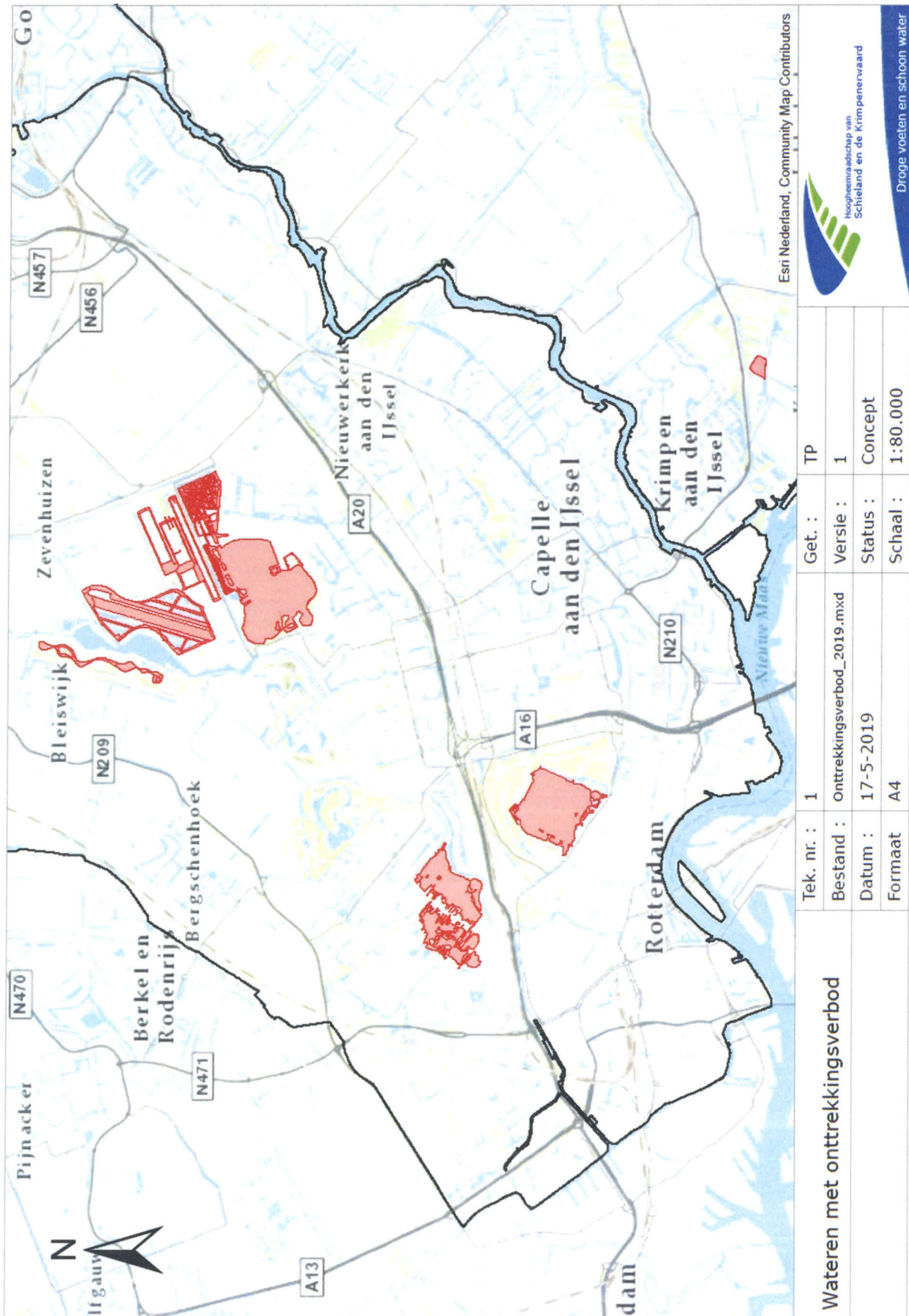
Deze Algemene regel is van toepassing op alle oppervlaktewaterlichamen met uitzondering van de Zevenhuizerplas, Eendragtspolder inclusief het zuidelijk plasdrasgebied langs de Middelweg, Bleiswijkse Zoom, Bergse Plassen, Kralingse Plas en de Krimpenerhout (zie bijlage).

Artikel 12.2 Voorwaarden

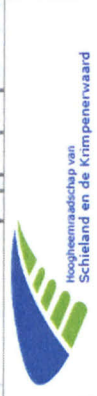
Geen watervergunning volgens artikel 3.3 van de Keur is vereist voor het brengen van water in of het onttrekken van water uit een oppervlaktewaterlichaam met een lozings- of onttrekkingsvoorziening, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. in een oppervlaktewaterlichaam met de functie hoofdwaterring of boezemwaterring wordt maximaal 500 m³/uur gebracht;
- b. uit een oppervlaktewaterlichaam met de functie hoofdwaterring of boezemwaterring wordt maximaal 100 m³/uur onttrokken;
- c. in een oppervlaktewaterlichaam met de functie overige waterring wordt maximaal 100 m³/uur gebracht;
- d. uit een oppervlaktewaterlichaam met de functie overige waterring wordt maximaal 50 m³/uur onttrokken;
- e. door de activiteit ontstaat geen wateroverlast of -tekort;
- f. drijvende constructies zijn voorzien van duidelijk zichtbare drijvers op het wateroppervlak;
- g. de activiteiten belemmeren de watertoevoer of afvoer niet (ontoelaatbaar);
- h. de taluds en bodem van het oppervlaktewaterlichaam zijn op doelmatige wijze beschermd tegen uitspoeling en inzakking;
- i. de initiatiefnemer beëindigt de activiteit direct indien sprake is van een calamiteit als genoemd in artikel 3.5 van de Keur.

Bijlage: Aangewezen kwetsbare oppervlaktewaterlichamen

Esri Nederland, Community Map Contributors

Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard
Droge voeten en schoon water

Wateren met onttrekkingsverbod	Tek. nr. :	1	Get. :	TP
	Bestand :	Onttrekkingsverbod_2019.mxd	Versie :	1
	Datum :	17-5-2019	Status :	Concept
	Formaat :	A4	Schaal :	1:80.000